

de militaire autoriteiten gemeend, diende men er dertigduizend op te roepen aangezien, naar verondersteld werd, vier van elke vijf opgeroepen afgekeurd zouden moeten worden. Er werden derhalve dertigduizend oproepen gestuurd aan jonge Indonesiërs, Chinezen en Arabieren wier namen en adressen door de inheemse bestuursambtenaren verstrekt waren. Het was dus een geselecteerde groep die de oproepen ontving. De betrokkenen alsmede hier en daar anderen die zich wilden aanmelden zonder een oproep te hebben ontvangen, moesten vervolgens voor inheemse bestuursfunctionarissen verschijnen die hun de vraag stelden of zij bereid waren, als vrijwilliger tot de militie toe te treden – wie daar niet toe bereid was, zou een mobilisatiebevel ontvangen. Onder de opgeroepen hadden geruchten de ronde gedaan dat men er goed aan deed, op de te stellen vraag bevestigend te antwoorden, en er was in elk geval onder de heersende omstandigheden enige moed voor nodig om te verklaren dat men *niet* vrijwilliger was. Wij nemen overigens aan dat bij de beantwoording van de vraag allerlei motieven een rol hebben gespeeld; het kan zijn dat sommige jongeren de militaire dienst wel degelijk aantrekkelijk vonden¹ (wij herinneren er aan dat in het Knil in '37 o.m. bijna dertien duizend Javanen en bijna tweeduizend Soendanezen dienden) en het is aannemelijk dat voor andere jongeren het vooruitzicht van belang was om als inheems militair goed gevoed te worden en soldij te ontvangen. Hoe dat alles zij: volgens een mededeling die het gouvernement aan de Volksraad deed, verklaarde 74 % van de op Java en Madoera opgeroepen vrijwilliger te zijn² – van dat percentage werd in de Europese pers veel ophef gemaakt. Toen die pers met betrekking tot Batavia berichtte dat de helft van de achttienhonderd bij de militie ingeschrevenen zich spontaan en vrijwillig had aangemeld, berichtte een van de Chinees-Maleise dagbladen in de hoofdstad dat er onder de opgekomen jongeren

'slechts één (is) die uit eigen beweging is gekomen; die man is ouder dan vier-en-twintig jaar, zodat hij nog dispensatie moest krijgen. Al die achttienhonderd mensen zijn op de ene man na gekomen omdat zij een oproeping hebben

¹ Tjipto die zich, gelijk vermeld, uitgesproken had tegen de politieke bezwaren van de nationalistten, schreef op 15 augustus in een van de inheemse bladen: 'Ik ben blij dat de militie door ons volk in de *desa's* met enthousiasme is ontvangen' (*Matahari*, 15 aug. 1941, in *Overzicht van de Indones. en Chinees-Maleise pers*, 1941, p. 1200). ² Dit percentage lag beduidend lager bij de meer ontwikkelde jongeren: 37 % bij diegenen die een hbs, 45 % bij diegenen die een Hollands-Inlandse school doorlopen hadden.